

“હવે થોડી વારમાં આપણું વિમાન નેવાર્ક એરપોર્ટ પર ઊતરશે. મુસાફરોને વિનંતી છે કે પોતાની સીટ પર પાછા ફરે. ઇલેક્ટ્રોનિક ઉપકરણો બંધ કરે...” ગોખાઈ ગયેલો સંદેશો એર ઇન્ડિયાની અમદાવાદ-નેવાર્કની ફ્લાઈટમાં એર હોસ્ટેસના આરોહ-અવરોહ વગરના અવાજમાંથી વહી રહ્યો હતો, “અત્યારે ન્યૂયોર્કમાં સવારના દસ વાગી ને ત્રીસ મિનિટ થઈ છે. બહારનું તાપમાન સાત ડિગ્રી સેલ્શિયસ છે.”

આછા આંચકા સાથે વિમાન જમીનને અડ્યું. કેદારે બાજુમાં ઊંઘતી કલ્યાણીના ચહેરા પર હાથ ફેરવ્યો, ‘જાગો બ્યુટીફુલ... આપણે મારા દેશમાં પહોંચી ગયાં છીએ’.

“આ જ જગ્યા છે ને?” દેવયાનીએ એની બીએમડબલ્યૂ ગાડી પાર્ક કરી. જીપીએસમાં જોયું. ‘ડેમોક્રસી હોલ’ લખેલું હતું, “તું કંઈ પણ કહે, આ છે તો જેલ જ...” એણે સનગલાસીસ ઉતારીને ચારે તરફ જોયું. એક લાંબું બિલ્ડિંગ લગભગ સો મીટર સુધી પથરાયેલું હતું. એના કંપાઉન્ડની વોલ પર તારનાં ગૂંચળાં લગાડેલાં હતાં, “તારે શું કામ જવું છે એને મળવા? તું વિઝિટર વિઝા પર છે. કારણ વગર શું કામ પ્રોબ્લેમ ઊભા કરે છે?”

“મારે એને મળવું જ જોઈએ...” કલ્યાણીની આંખો ભરાઈ આવી, “એ મારે લીધે આવ્યો, મારે કારણે ફસાયો... બિચારો.”

“બિચારો? લુક...” દેવયાનીના ચહેરા પર અમેરિકન પ્રેક્ટિકાલિટી હતી, એણે ખભા ઉલાળ્યા, “એ એની મરજીથી આવ્યો. એને તારામાં ઇન્ટરેસ્ટ હતો માટે...”

“ઇન્ટરેસ્ટ?” કલ્યાણીની કાળી-મોટી આંખો અને લાંબી પાંપણો એક ક્ષણ માટે સ્થિર થઈ ગઈ, “એણે કહ્યું હતું કે એ મને ચાહે છે.”

“ચાહે છે?” દેવયાની હસી, “તું ચાર! તદ્દન ફાલતુ વાત કરે છે, આવું બધું તારી નવલકથામાં થાય, રિયલ લાઈફમાં નહીં. પાંચ વરસ નાનો ગ્રીનકાર્ડ હોલ્ડર - પરણેલો છોકરો એક અમદાવાદમાં રહેતી ગુજરાતી રાઈટરના પ્રેમમાં ફક્ત વાર્તાઓમાં જ પડી શકે.” દેવયાનીના ચહેરા પર સ્મિત આવી ગયું. એની ઊપસેલી રાક્ષી એને વધુ સુંદર બનાવતી હતી, એણે આંખ મારી, “ભૂલી જા એને. એનું જે થવાનું હતું એ થઈ ચૂક્યું. લેટ્સ ગો હોમ એન્ડ હેવ વાઈન... સ્ટ્રીને પામવા માટે પુરુષની ફેવરિટ લાઈન એટલે ‘આઈ લવ યુ’ તું નથી જાણતી?”

“પણ એ એવો નથી.”

“ઓ યા! એવો નથી?” દેવયાનીએ આંખો નચાવી, “તો કેવો છે? અને એવો નથી એની તને કઈ રીતે ખબર? કેટલું ઓળખે છે તું એને?”

ધુમ્મસને પેલે પાર

“હું... આઈ મીન...” કલ્યાણી પાસે જવાબ નહોતો. એ દેવયાનીની સામે જોઈ રહી. એના મનમાં કોઈ ભરચક રસ્તા પર ચાલતા ટ્રાફિકની જેમ સડસડાટ વિચારો આવતા હતા અને પસાર થઈ જતા હતા, “એ શું કામ જુહું બોલે?” એની આંખોના ખૂણા સહેજ ભીના થયા, “શું કામ આવે અહીંયાં, મારી સાથે...” કલ્યાણીએ ઊંડો શ્વાસ લઈને ઉમેર્યું, “ફસાવા ?”

“સિમ્પલ!” દેવયાનીએ ખભા ઉલાળ્યા, “તું સફળ છે, પોપ્યુલર છે, મીડિયાની દુનિયામાં જગ્યા બનાવવા માટે એણે તારો ઉપયોગ કર્યો.” એણે સનગલાસીસ કાઢીને ફોલ્ડ કર્યા, ‘પ્રાડા’ લખેલા બ્રાન્ડેડ લેધરકેસમાં મૂક્યા. એનો મેકઅપ કરેલો સુંદર ચહેરો, ઊપસેલી રાક્ષી અને ચહેરા પરનું તોફાની સ્મિત જોઈને કલ્યાણી સહેજ ઝંખવાઈ. પોતાની વાતની અસર થઈ રહી છે એ જોઈને દેવયાનીએ વધારે આગ્રહથી કહ્યું, “જો, પ્રેમબ્રેમ કંઈ છે નહીં. પણ છતાં તારે ન માનવું હોય તો ના માન. તારી જાતને છેતરી શકે છે તું. મને એક વાતનો જવાબ આપ...” કલ્યાણી કશું બોલી નહીં એટલે દેવયાનીએ પૂછી નાખ્યું, “જો તને એટલું બધું ચાહતો હતો તો એણે તારાથી આ બધું લફરું છુપાવ્યું કેમ? એ તો હવે ફસાયો, ડિટેઈન થઈ ગયો એટલે તને જણાવ્યા વિના એની પાસે છૂટકો નહોતો... બાકી...” એણે ફરી એક વાર અમેરિકન સ્ટાઈલમાં ખભા ઉલાળ્યા, “ખરું કહું છું, છોડ આ બધું. તું અમેરિકા ફરવા આવી છે - મજા કરવા. આ બધાં લફરાંમાં શું કામ પડે છે?”

“લફરું? એક માણસ એકલો છે... મુશ્કેલીમાં છે...”

“એક તો... એકલો નથી. એની બૈરી છે. ને જે થયું એને માટે એ પોતે જવાબદાર છે.”

“છતાંય આપણે...”

કલ્યાણી બોલે એ પહેલાં દેવયાનીએ એને અટકાવી, “અમોલનો વિચાર કર્યો છે? માંડ છોડી છે તને. આટલા વર્ષે બહાર નીકળી છે તું. એને આ બધી ગરબડની ખબર પડશે તો શું થશે, એવી કલ્પના આવે છે?”

“નથી વિચારવું.” કલ્યાણી થોડી વાર એકીટશે દેવયાની સામે જોઈ રહી. બંને બાળપણની સહેલીઓ હતી. છેલ્લાં પચીસ વરસથી દેવયાની અમેરિકામાં રહેતી હતી. લગ્ન કરીને બંને જણા અહીં વસી ગયાં હતાં. એનો પતિ હોટેલિયર હતો. દેવયાનીની માનસિકતા અને વર્તન બંને અમેરિકન રંગે રંગાઈ ચૂક્યાં હતાં. એ પહેલેથી જ થોડી ‘પ્રેક્ટિકલ’ હતી ને આમ જુઓ તો એની વાત સાચી તો હતી જ. કલ્યાણી તો અમેરિકા ફરવા આવી હતી. એણે ક્યારેય નહોતું વિચાર્યું કે અમેરિકામાં પગ મૂકતાંની સાથે એ આવા ચક્કરમાં ફસાઈ જશે. અમેરિકન હોમલેન્ડ સિક્યોરિટી અને વિઝાના કડક કાયદાની દેવયાનીને બરાબર ખબર હતી.

“જો, હું તને સાચું કહું છું. તું આ બધાંમાં નહીં પડ.”

“તું આવીશ અંદર? મારી સાથે?” કલ્યાણીની આંખોમાં એક પ્રયત્ન હતો, સધિયારો શોધવાનો.

“નો વે.” દેવયાનીએ ફરી ખભા ઉલાળ્યા, “સિદ્ધાર્થને ખબર પડે તો મારા ઘરમાં કારણ વગર હોળી સળગે. ઇટ ઇઝ સિમ્પલી નોટ ડન. આ દેશમાં આવા લફરામાં કોઈ પડે જ નહીં.”

દેવયાનીની વાત સાંભળીને કલ્યાણીએ થોડીક ક્ષણ વિચાર કર્યો. એની નજર સામે એક ચહેરો તરવરી ગયો. મોટી ભાવવાહી કથઈ આંખો, રુક્ષ ચહેરો... પણ આંખોમાંથી છલકાતી પારાવાર આસક્તિ. કલ્યાણીને જોતાં જ એ આંખોમાં કંઈક એવું ઊભરાઈ જતું, જેનો સામનો કરવો કલ્યાણી માટે અઘરું કામ હતું. એણે જેટલી વાર જાતને બચાવવાનો - એનાથી દૂર જવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો એ દરેક વખતે કથઈ આંખોની એ જોડીએ એને બાંધી લીધી હતી... એણે આંખો મીચી, ઊંડો શ્વાસ લીધો, બંધ આંખોની પાછળ એને એ જ બે આંખો દેખાતી રહી. એના મન સાથે ગડમથલ કરીને એણે નિર્ણય લીધો. ગાડીનો દરવાજો ખોલીને નીચે ઊતરતાં એણે દેવયાનીની સામે જોયું, “હું એને એક વાર તો મળીશ.” એણે પોતાની પર્સ ત્યાં જ મૂકી દીધી. પર્સમાંથી પોતાના આઈડી પ્રૂફ તરીકે પાસપોર્ટ સાથે લીધો, “મારે એને મળવું જ જોઈએ.” એ ગાડીમાંથી ઊતરી ગઈ. દરવાજો બંધ કરી દીધો.

“હવે જાય જ છે તો પૂછજે એને...” દેવયાનીએ ઓટોમેટિક ગાડીનો ગ્લાસ નીચે ઉતાર્યો, “કેમ કર્યું તારી સાથે આવું?”

“આઈ વિલ.” દેવયાનીના ચહેરા પર દઢ નિર્ણય અને પીડાના ભાવ વારાફરતી આવીને પસાર થઈ ગયા, “એટલું પૂછવા પણ મારે મળવું તો જોઈએ જ, રાઈટ?” એ ગાડીની વિરુદ્ધ દિશામાં ચાલવા લાગી.

ઈમોશનલ ક્લ છે આ... મૂરખ! એવું બબડીને દેવયાનીએ ગાડી પાર્કિંગ લોટ તરફ વાળી.

વાતાવરણ વરસાદી હતું. વાદળ ઘેરાયેલાં હતાં. થોડી વાર પહેલાં જ પુષ્કળ વરસાદ પડ્યો હતો. અમેરિકામાં ફોલની સીઝન શરૂ થવાના પહેલાંના દિવસો હતા. ઠંડી શરૂ થઈ ચૂકી હતી. ગળાનો સ્ટોલ સરખો કરીને કલ્યાણીએ એના જેકેટનાં બટન બંધ કર્યાં. કલ્યાણી હાથમાં પાસપોર્ટ લઈને આગળ ચાલી. એનું હૃદય જોરજોથી ધડકતું હતું. આમ ઠંડી લાગતી હતી, પણ કપાળ પર પરસેવો વળતો હતો. એક વાર એને થયું કે પાછી વળી જાય... પણ એનું મન એને પાછી વળવા દે એમ નહોતું.

સામે ડેમોક્રસી હોલ લખેલું પાટિયું ચોખ્ખું વંચાતું હતું. એની નીચે અમેરિકન હોમલેન્ડ સિક્યોરિટીના નિયમો લખ્યા હતા : અંદર ખાવા-પીવાની ચીજવસ્તુઓ, કાગળ, પુસ્તકો લઈ જવાની મનાઈ છે. સાચા આઈડેન્ટિટી પ્રૂફ વગર પ્રવેશ નહીં મળે. મુલાકાત આપવી કે નહીં એ નિર્ણયનો અધિકાર ઓફિસરનો રહેશે. નિયમોનું વાયોલેશન કરનાર સજાને પાત્ર બનશે. ખોટી આઈડેન્ટિટી ગુનાને પાત્ર છે. ત્યાં ઊભા રહીને નિયમો વાંચી રહેલી કલ્યાણી ફરી એક વાર ડરથી થથરી ઊઠી. ઊંચા ઊંચા લોખંડી દરવાજા અને એની પાસે ઊભેલો એક આફ્રિકન ઓફિસર... એ ઓફિસર કાર્ડ સ્વેપ ના કરે ત્યાં સુધી દરવાજા ના ખૂલે એવી કડક વ્યવસ્થા હતી અહીં. દરવાજો ફક્ત અંદરથી ખૂલતો. આ ભલે ડિટેન્શન હોલ કહેવાય, પરંતુ દેવયાનીએ સાચું જ કહ્યું હતું. આ એક જેલ જ હતી એવું કલ્યાણી સમજી શકી. ‘અહીં કઈ રીતે રહેતો હશે એ!’ એની આંખો ભરાઈ આવી... આંસુ લૂછીને કલ્યાણી મુખ્ય દરવાજા તરફ આગળ વધી. અંદર જઈને એણે

આઈડેન્ટિટી પ્રૂફ તરીકે પાસપોર્ટ આપ્યો. ટેબલ પર બેઠેલા ઓફિસરે પાસપોર્ટને એક મશીનમાંથી પસાર કર્યો. અલ્ટ્રાવાયોલેટ કિરણોએ પાસપોર્ટના હોલમાર્કની સચ્ચાઈ ચકાસી લીધી. ઓફિસરે એક રજિસ્ટર કલ્યાણી તરફ ધકેલ્યું. રજિસ્ટરમાં ચાર ખાનાં હતાં : કોને મળવા આવ્યા છો? શું સંબંધ છે? કેટલા વાગ્યે આવ્યા? છેલ્લું, કેટલા વાગ્યે બહાર નીકળ્યા? સહી કરતી વખતે એણે લખ્યું, “કાલિમ અલી ખાન...” જીન્સના હિપ પોકેટમાંથી નંબર લખેલી એક ચબરખી કાઢીને એણે ઓફિસરને આપી. ઓફિસરે ફોન પર એ નંબર કોઈકને લખાવ્યો... કલ્યાણી રજિસ્ટરમાં વિગતો ભરી રહી હતી. શું સંબંધ છે? જવાબમાં એણે લખ્યું, “મિત્ર...” એની પેન સહેજ ધૂજી ગઈ. એને ફરી દેવયાની યાદ આવી ગઈ!

એ બધી જ વિધિઓ પતાવીને, સિક્યોરિટીમાંથી પસાર થઈને મોટી મોટી સિમેન્ટની દીવાલો વટાવતી અંદરની તરફ પહોંચી. મુખ્ય બિલ્ડિંગમાં જવા માટે ફરી એક ગેઈટ પસાર કરવો પડતો હતો. એ પણ સિક્યોરિટી લોકવાળો ગેઈટ હતો. એને આપેલું વિઝિટર કાર્ડ એણે ગળામાંથી કાઢીને સ્વેપ કર્યું એટલે ઓટોમેટિક ગેઈટ એક માણસ દાખલ થઈ શકે એટલો જ ખૂલ્યો. એ અંદર દાખલ થઈ...

સામે બેઠેલી છ ફૂટ ઊંચી, જાડી, મેક્સિકન ઓફિસરે એના હાથ પર એક ઇનવિઝિબલ સિક્કો મારી આપ્યો. એક ખાસ ટોર્ચની લાઈટમાં જ દેખાય એવા એ સિક્કા પર એક નંબર લખ્યો હતો. કલ્યાણીનું હૃદય ધકધક કરવા લાગ્યું, ‘અમોલને આ ખબર પડે તો?’ આટલા વિચારમાત્રથી ન્યૂયોર્કમાં ઓક્ટોબર મહિનાની ઠંડીમાં એના કપાળે પરસેવો થવા લાગ્યો. એ એક ક્ષણ માટે અટકી ગઈ, મારે અંદર જવું જોઈએ? એને ફરી વિચાર આવ્યો. પાછા વળી જવાની ઇચ્છા થઈ ગઈ, છતાં મન મક્કમ કરીને એણે મુલાકાતીઓના ખંડના દરવાજાને ધકેલ્યો.

મરુન શર્ટ અને ગ્રે પેન્ટ પહેરેલાં સ્ત્રી અને પુરુષો ખુરશીઓમાં બેઠાં હતાં. એમની સામેની તરફ એમને મળવા આવેલા મુલાકાતીઓ બેઠા હતા. મુલાકાતીઓમાં નાનાં બાળકો, સ્ત્રીઓ, વૃદ્ધ માતા-પિતા... કંઈ કેટલાય લોકો હતા. કોઈની આંખોમાં આંસુ હતાં તો કોઈના ચહેરા પર સ્મિત. સહુ એકસાથે વાતો કરી રહ્યા હતા એટલે ભયાનક ઘોંઘાટ ચારે તરફ પ્રસરી ગયો હતો.

હજી તો એ દાખલ થાય એ પહેલાં થોડે દૂર બેઠેલા એક ગુજરાતી જેવા લાગતા ભાઈ એની સામે ધારી ધારીને જોવા લાગ્યા. કલ્યાણીએ એમને ન જોયા હોય એવો ડોળ કરીને એ આગળ વધી, પણ એની નજર ફરી એક વાર પેલા ભાઈ સાથે ટકરાઈ ગઈ. એનઆરઆઈ જેવા દેખાતા એ આઘેડ વયના ભાઈ કલ્યાણી પાસે આવી ગયા, “ઓહ! હેલો...” કલ્યાણીએ ફિક્કા સ્મિત સાથે ઓહું ધુણાવ્યું. એણે નજર બચાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો, પણ એ ભાઈ છોડે એમ લાગતા નહોતા. એ આગળ આવ્યા, “કલ્યાણી મહેતા છો, રાઈટ?”

“હમ્મ? જી.”

“તમે અમેરિકામાં છો એ પેપરમાં વાંચ્યું હતું, ટી.વી. એશિયામાં તમારો ઇન્ટરવ્યૂ પણ જોયો. અહીંયાં ક્યાંથી?”

“જી... અ...” કલ્યાણીના પગ ધૂજવા લાગ્યા હતા.

“કોઈને મળવા આવ્યાં છો?”

“જી?” કલ્યાણીને શું જવાબ આપવો એ સૂઝ્યું નહીં. જો કે એ ભાઈએ જ કલ્યાણીનો પ્રોબ્લેમ સોલ્વ કરી આપ્યો, “નવી નવલકથા લખો છો? રિસર્ચ કરતાં હશો, કેમ?”

“જી...જી!” કલ્યાણીએ ફરી એક વાર ફિક્કું સ્મિત કરીને ડોકું ધુણાવ્યું. એ ભાઈએ કલ્યાણીનો હાથ પકડી લીધો, “હું તમને નિયમિત રીતે વાંચું છું. બહુ મોટો ફેન છું તમારો. એક પણ બુક નથી છોડતો તમારી. મારી વાઈફ પણ...”

બરાબર એ જ વખતે એણે સામેના દરવાજે આવી પહોંચેલા કેદારને જોયો. એ પણ બીજાં સ્ત્રી-પુરુષોની જેમ ઓપન કોલરના મરુન ટી-શર્ટ અને ગ્રે જીન્સમાં હતો. કલ્યાણીને જોઈને એણે સ્મિત કર્યું. ગાલમાં ખાડા પડી ગયા. એની આંખોમાં એક અજબ જેવી ચમક આવી ગઈ. ઝડપથી આગળ આવીને બે હાથ ફેલાવ્યા. બાજુમાં ઊભેલા ભાઈની આંખો પહોળી થઈ ગઈ. કલ્યાણીને સમજાયું નહીં કે એણે શું કરવું... થોડું વિચારીને એ આગળ વધી... કેદાર એની તરફ આવી રહ્યો હતો...

કેદારે નજીક આવીને કલ્યાણીને લગભગ જબરદસ્તી બાહુપાશમાં લઈ લીધી. એના બંને હાથ કલ્યાણીની આજુબાજુ લપેટાઈ ગયા. કલ્યાણી સંકોચાઈ ગઈ. એણે જાતને છોડાવવાનો નિષ્ફળ પ્રયત્ન કર્યો. કેદારે પકડ થોડી વધુ ટાઈટ કરી, “આ... પેલા ભાઈ મને ઓળખે છે.” કલ્યાણી હજીયે છૂટવા પ્રયત્ન કરી રહી હતી.

“હેલ વિથ હિમ! તને અહીં પણ ઓળખીતા મળી ગયા? કેટલા દિવસે જોઈ તને! આંખો તરસી ગઈ હતી તને જોવા.” કેદાર સહેજ અટક્યો. ફરી બોલી ઊઠ્યો, “કેવો લાગ્યો મારો દેશ?” કેદારના ચહેરા પર એ જ રમતિયાળ સ્મિત હતું. એના ગાલમાં પડતા ડિમ્પલ એટલા જ આકર્ષક દેખાતા હતા. કોઈ મોલમાં કે રેસ્ટોરાંમાં મળ્યો હોય એટલો સ્વાભાવિક હતો એ. આ ડિટેન્શન કેમ્પમાં, લગભગ જેલ જેવી જગ્યાએ મુલાકાતીઓના ખંડમાં એ કલ્યાણીને મળી રહ્યો હતો એનો અણસાર પણ એના વર્તનમાં ક્યાંય નહોતો. કલ્યાણીના ચહેરા પર ઝૂકી આવેલી એક લટ એણે અત્યંત આસક્તિથી ખસેડી. એની આંખોમાં તરસ તરવા લાગી. એના શ્વાસ કલ્યાણીના કપાળ પર અથડાતા હતા, “સુંદર લાગે છે તું... બ્યુટીફુલ, એઝ એવર.”

કલ્યાણી એની આંખોમાં જોઈ રહી. શું હતું આ આંખોમાં? આકર્ષણ? ઉન્માદ? પ્રેમ? કે પછી નકરો નર્ચો સ્વાર્થ? કેદારની આંખોમાં જાણે કળણ હતું. કલ્યાણી એમાં ઘસડાવા લાગી... એણે પોતાની જાતને ઢંઢોળી, એને અચાનક ફરી એક વાર સવાલ થયો, હું શું કરું છું અહીંયાં?”

એનો સવાલ સમજી ગયો હોય એમ કેદારે એની ચિબુકને પોતાના અંગૂઠા અને આંગળીની વચ્ચે પકડી. એના ચહેરાને થોડો વધુ નજીક લઈ આવ્યો, “દરેક વખતે મગજને બહુ તકલીફ નહીં આપવાની. ક્યારેક હૃદયનું પણ માનવાનું.”

“તમે સમજતા નથી. મને તમારી ચિંતા થતી હતી.”

“ને મને તારી..” એ હસ્યો.

“મજાક કરો છો?” કલ્યાણી જરા ઘવાઈ.

“રિલેક્સ... હું દસ દિવસમાં બહાર આવી જઈશ.” અજબ જેવા એ માલિકીભાવથી કલ્યાણીના ગાલ પર હાથ ફેરવતો હતો. કલ્યાણીએ ચહેરો ખસેડવાનો પ્રયાસ કર્યો પણ કેદારે બીજા હાથે એનો ચહેરો પકડી રાખ્યો, “કેમ દૂર ભાગે છે મારાથી?”

“પણ આટલો બધો પ્રોબ્લેમ હતો તો તમારે નહોતું આવવું જોઈતું.” કલ્યાણીના અવાજમાં અજાણતા જ ચીડ ઉમેરાઈ ગઈ, “આવી રીતે રિસ્ક લેવાય?”

“તું મારા પર વિશ્વાસ કરે એ માટે આ જરૂરી હતું.” કેદાર હસી પડ્યો, “તને તો મારી બધી વાત ખોટી જ લાગે છે, ખરું ને?” કલ્યાણીની આંખો ભરાઈ આવી. એની પાંપણ પર તોળાતા આંસુના ટીપાને કેદારે પોતાની પહેલી આંગળી પર ઝીલી લીધું, “પ્રેશિયસ ધેન પર્લ.” એણે એ આંગળી પોતાના મોઢામાં મૂકીને આંસુ પી લીધું, “બિલીવ મી... તને મારામાં વિશ્વાસ આવે એ માટે કંઈ પણ કરી શકું.” એનો અવાજ સહેજ દઢ થયો, ચહેરો ગંભીર થઈ ગયો, “કંઈ પણ, સમજે છે?” એણે કલ્યાણીના કપાળ પર હળવેકથી હોઠ અડાડ્યા. કલ્યાણીથી પેલા ભાઈની દિશામાં જોવાઈ ગયું. એ એકીટશે બંને જણાને જોઈ રહ્યા હતા. હવે કલ્યાણીએ ઝટકાથી જાતને છોડાવી લીધી.

“જુઓ, હું ફરી ક્યારેય નહીં આવું.” કલ્યાણીએ જરા ઉશ્કેરાઈને કહ્યું, “નહીં આવી શકું, કદાચ.”

“તું આવીશ.” એની કથઈ આંખોમાં સંમોહન હતું, “રહી જ નહીં શકે, આવ્યા વિના..”

“મને લોકો ઓળખે છે.”

“તો?” એના ચહેરા પર રમતિયાળ સ્મિત આવી ગયું. એના ગાલ પર પડતા ખાડામાં જાતને ખોઈ રહેલી કલ્યાણી કશું સમજે એ પહેલાં એણે કલ્યાણીનો ચહેરો નજીક ખેંચ્યો, “તું મારી સેલિબ્રિટી ગર્લફ્રેન્ડ છે...”

“હું તમારી ગર્લફ્રેન્ડ નથી.” કલ્યાણીએ બને એટલા વધારે રુક્ષ અવાજથી પોતાની વાત કહેવાનો પ્રયત્ન કર્યો.

“તું મારું સર્વસ્વ છે. એવરીથિંગ...” કલ્યાણીની સામે જોઈ રહેલી બે આંખો સહેજ ભીની થઈ, “તને કેમ સમજાતું નથી કે હું ફક્ત તારે માટે અહીંયાં આવ્યો છું... બધા જૂના હિસાબ સેટલ કરીને એક ફેશ શરૂઆત કરવા... મારી આખી જિંદગી હું તારી સાથે...”

“બસ! નથી સાંભળવું મારે.” કલ્યાણી સહેજ દૂર થઈ ગઈ, “તમે સહીસલામત બહાર આવી જાવ, પછી...”

“પછી?” કેદારની આંખોમાં એક વિચિત્ર પ્રકારનો ડર ડોકાયો.

“પછી આપણે ક્યારેય નહીં મળીએ.” કલ્યાણીએ એને સહેજ ધક્કો મારીને દૂર કર્યો, “ટેક કેર, બાય.” એ ઊંધી ફરીને ચાલવા લાગી. કેદાર એની પાછળ દોડ્યો, પણ કલ્યાણી ફરીને જોયા વગર સડસડાટ બહાર નીકળી ગઈ.

“તું પાછી આવીશ... મને મળવા... અહીંયાં જ...” કેદારે જોરથી કહ્યું. સામે બેઠેલા પેલા ભાઈ પાસેથી પસાર થતી વખતે એમની સાથે નજર મેળવવાની કલ્યાણીની હિંમત નહોતી.

બિઝનેસ ક્લાસના મુસાફરોમાંના મોટા ભાગના કપડાં બદલીને, આફ્ટર શેવ છાંટીને, ફેશ થઈને ઊતરવા માટે તૈયાર હતા. રાતના જે લોકોએ ટ્રેકસૂટ કે શોર્ટ્સ પહેર્યાં હતાં એ સૌ હવે જીન્સ કે ફોર્મલ ટ્રાઉઝરમાં સજ્જ હતા. શરાબની વાસ ઉડાડવા કે રાતનો હેન્ગઓવર આંખોમાં ન દેખાય એ માટે બ્રશ કરીને ફેઈસવોશથી મોઢાં ધોઈને સૌ તૈયાર હતા. નેવાર્ક એરપોર્ટ પર લેવા આવનારાં સગાંસંબંધી કે પ્રિયજનને મળવાની એક ઉત્કંઠા લગભગ સૌની આંખોમાં દેખાતી હતી.

એર ઈન્ડિયાના વિમાનની બારીમાંથી નીચે ફેલાયેલું ન્યૂયોર્ક દેખાતું હતું. ઊંચાં બિલ્ડિંગ્સ, દરિયો બધું જ પહેલાં એકદમ ઝીણાં - રમકડાંનું શહેર હોય એવાં દેખાતાં હતાં! એ બધાં ધીમે ધીમે જાણે કેમેરો ઝૂમ થતો હોય એમ મોટાં થવા લાગ્યાં હતાં.

કેદારે બાજુમાં સૂતેલી કલ્યાણીના ચહેરા પર હાથ ફેરવ્યો, “જાગો બ્યુટીફુલ!”

કલ્યાણીએ આંખો ખોલી. એની આંખોમાં હજી રાતનો નશો છલકાતો હતો. એના ચહેરા પર એક અજબ જેવો રોમાન્સ હતો. એણે થોડું શરમાળ, થોડું રોમેન્ટિક, થોડું સેક્સી અને થોડું તોફાની એવું કોકટેઇલ જેવું સ્મિત કર્યું, “કેએએએમ? આટલા જલદી કેમ પહોંચી ગયાં?” પૂછીને એણે આંખો ફરી મીંચી દીધી. ગઈ કાલે રાત્રે એણે જે કંઈ અનુભવ્યું હતું એમાંથી બહાર આવવાની એની તૈયારી નહોતી, “પાંચ મિનિટ...” એણે બંધ આંખે જ સ્મિત કર્યું.

કેદારે પોતાની આંગળી કલ્યાણીના હોઠ પર મૂકી... એ આંગળી સ્પર્શતાં જ કલ્યાણીનું લોહી ગરમ થઈ ગયું. કેદારની આંગળી ફરવા લાગી, હોઠ પર... ગાલ પર... ચિબુક પર ને ધીમે-ધીમે નીચેની તરફ...

“કેદાર!” કલ્યાણીએ આંખો ખોલી નાખી. એ અચાનક સજાગ થઈ ગઈ, “બધાં જુએ છે.” કહીને એ ઝટકાથી ઊભી થઈ. પાતળી શૉલ જેવો બ્લેન્કેટ શરીર પરથી કાઢી નાખ્યો. સીટના હેન્ડલ પર લગાડેલી સ્વીચીઝથી એણે લગભગ પલંગ જેવી બની ગયેલી બિઝનેસ ક્લાસની સીટને સંકોચી લીધી. ઊભી થઈને એ બાથરૂમ તરફ આગળ વધી ગઈ. એણે જોયું કે કેદારે કપડાં બદલી લીધાં હતાં. ગઈ કાલ રાતના શોર્ટ્સને બદલે હવે કેદાર જીન્સ અને અરમાની એક્સચેન્જના સ્માર્ટ ટી-શર્ટમાં સજ્જ હતો. ડૉલ્ફ અન્ડ ગબાના કોલોનની જાણીતી સુગંધ કલ્યાણીના મગજ સુધી પહોંચી ગઈ.

વિમાનમાં સૂચનાઓ ચાલુ હતી. બાથરૂમમાં દાખલ થઈને કલ્યાણીએ અરીસામાં પોતાના ચહેરાને જોયો, થોડી વાર એમ જ જોતી રહી. એણે ગાલ પર, ચિબુક પર, ગળા પર અને ત્યાંથી છેક ટોપના નેકલાઈનની પણ નીચે સુધી પોતાની હથેળીને હળવે હાથે પોતાની ત્વચા પર ઊંધી-ચત્તી ઘુમાવી. ગઈ કાલે રાત્રે કેદારની હથેળી ફરતી હતી ત્યાં બધે જ... એવી જ રીતે... ફરી એક વાર એમ જ... એના આખા શરીરમાં ફરી એક વાર એ જ ઝણઝણાટી વ્યાપી ગઈ. એણે આંખો મીંચી દીધી. એનો ચહેરો ઉપરની તરફ ઊઠી ગયો. હોઠ સહેજ ખૂલી ગયા...

ધુમ્મસને પેલે પાર

ગઈ કાલે રાત્રે અનુભવેલું ચુંબન જાણે અત્યારે પણ એના હોઠ ઉપર ઊગી નીકળ્યું.

ત્યાં અચાનક જ ફરી એક વાર ઍરહોસ્ટેસનો અવાજ રેલાયો, ‘તમામ પેસેન્જર્સને વિનંતી કે એ પોતાની સીટ પર પાછા ફરે. શૌચાલયનો પ્રયોગ હવે વર્જિત છે...’ કલ્યાણીએ ઝડપથી નળનીચે હાથ મૂક્યો. સેન્સર્સવાળા નળમાંથી હૂંફાળું પાણી વહી નીકળ્યું. એણે ખોબામાં પાણી લઈ ચહેરા પર છાંટ્યું. ત્વચા પરથી પાણીનાં થોડાં ટીપાં સરકી ગયાં ને થોડાં અટકી ગયાં. કલ્યાણી સુંદર હતી. એની સાચી ઉંમર કરતાં ઘણી નાની દેખાતી હતી... ચમકતી ત્વચા, સપ્રમાણ ચહેરો, કાળી આંખો... ભરેલા હોઠ... વાળમાં ક્યાંક છૂટાછવાયા એક-બે સફેદ દોરા દેખાતા હતા. એણે ફરી પોતાનો ચહેરો અરીસામાં જોયો, પછી પોતાની જાતને જ પૂછ્યું, “શું કરે છે તું? સમજાય છે તને? પાંચ વર્ષ નાનો છે તારાથી... પરણેલો છે.”

“પરણેલી તો હું પણ છું. તેથી શું?” કલ્યાણીને જાણે એ પ્રતિબિંબ સામે સવાલ પૂછી રહ્યું હતું.

“આ બધું ફટાકડા જેવું છે. ફૂટી જશે તો ઘડાકો તો થશે જ... કદાચ હાથ પણ દાઝે.” કલ્યાણીએ એના પ્રતિબિંબને કહ્યું.

અરીસામાં દેખાતું એનું પ્રતિબિંબ ખડખડાટ હસી પડ્યું, “ડર લાગે છે?”

“કોને? મને? ડર કોનો?” કલ્યાણીએ અરીસામાં દેખાતા એના જ પ્રતિબિંબને ફરી પૂછ્યું, “હું કાંઈ એના પ્રેમમાં નથી તે મને ડર લાગે.”

કોને છેતરે છે? મને? તારી જાતને? અમોલને? તારા ઈશ્વરને? કે પછી કેદારને? એના પ્રતિબિંબના કપાળમાં કરચલીઓ પડી, આંખો ઝીણી થઈ, એના પ્રેમમાં પડી ગઈ છે તું! ચાહવા લાગી છે એને. જિંદગીમાં કોઈ દિવસ નથી અનુભવ્યું, પણ હંમેશાં અનુભવવા માગતી હતી, ઝંખતી હતી, તરસતી હતી એ બધું જ અનુભવી રહી છે તું. મૂરખ, આ છોકરાએ તને નજાકતથી હથેળીમાં ઉપાડીને સપનાના એવા પ્રદેશમાં મૂકી દીધી છે, જે લપસાણો પણ છે અને લોભામણો પણ છે... પાછા ફરવાની તાકાત નથી તારી... એનું પ્રતિબિંબ કલ્યાણીને કહેતું રહ્યું, સત્તર વર્ષની હતી ત્યારે જે નથી થયું એ બધું થઈ રહ્યું છે તારી સાથે...

“પણ આ બધું ટકશે નહીં, ખબર છે મને.” કલ્યાણીએ અરીસામાં જોઈને કહ્યું.

ઓકે! માણી લે, જીવી લે.... એના પ્રતિબિંબે એક આંખ મારીને શરારતી સ્મિત કર્યું, કોને ખબર પડવાની છે? કેદાર સાથે અમેરિકામાં આ ત્રણ મહિના જીવી લે તારાં સપનાંની જિંદગી... પછી જઈને સચ્ચાઈની દુનિયામાં ગોઠવાવું જ પડશે, અમોલ સાથે. શો ફરક પડે છે આમ પણ - તને, કે બીજા કોઈને પણ. એનું પ્રતિબિંબ અદબ વાળીને હસી રહ્યું હતું, લગ્નનાં એકવીસ વર્ષમાં એક વાર પણ અમોલ તને આવી રીતે અડ્યો છે? ફૂલની જેમ... ઝાકળની જેમ... પતંગિયાની જેમ... તતડી ગયેલી ત્વચા પર વરસાદનાં પહેલાં ટીપાં પડે એવું અડે છે એ તને. ગમતું નથી? સાચું બોલજે.

કલ્યાણી હજી કંઈક બોલે એ પહેલાં બાથરૂમના બંધ દરવાજા પર ટકોરા પડ્યા, “મેમ...” ઍરહોસ્ટેસના અવાજમાં નમ્રતા હતી સાથે ચેતવાણી પણ, “વી આર લેન્ડિંગ.” એણે પેપર નેપ્કિન ખેંચીને ચહેરો લૂછ્યો, કોગળા કર્યા. મોઈશ્વરાઈઝર લગાડ્યું. એ બાથરૂમનો દરવાજો ખોલીને

બહાર આવી ગઈ. પાછી જઈને પોતાની સીટમાં ગોઠવાઈ ગઈ. બાજુમાં બેઠેલા કેદારે બે સીટની વચ્ચે આર્મરેસ્ટ પર મુકાયેલા કલ્યાણીના હાથ પર પોતાનો હાથ મૂક્યો.

કલ્યાણીએ એની આંખોમાં જોયું. મોટી ભાવવાહી આંખો સિવાય એ ચહેરા પર બીજું કશુંયે આકર્ષક નહોતું. દેખાવનો નહોતો કેદાર, પણ એના ચહેરામાં કશુંક ભયાનક પૌરુષી, સતત બાંધી રાખે એવું તત્ત્વ હતું. સહેજ ભીને વાન કહી શકાય એવી તાંબાવરણી ત્વચા, પ્રમાણમાં રુક્ષ અને ટફ દેખાતો હતો કેદાર. એકાદ-બે દિવસની અનશૈલ વધેલી દાઢી, કાળા ઘૂંઘરાળા વાળ, છ ફૂટ જેટલી ઊંચાઈ, પહોળા ખભા, કસરતી શરીર... હાથ પર અને છાતી પર વાળ... અત્યારે પણ એના અરમાની એક્સચેન્જના ટી-શર્ટના વી-શૉપના ગળામાંથી એની છાતીના વાળ દેખાતા હતા. કલ્યાણીએ પોતાના હાથ પર મુકાયેલા એના હાથ તરફ જોયું. એકદમ પહોળો, પૌરુષી - મોટો પંજો હતો એનો. આ જ હથેળી ગઈ કાલે એના શરીર પર ફરી હતી...

એર ઈન્ડિયાના વિમાનની આછી બ્લૂ લાઇટમાં એરકન્ડિશનની ઠંડકમાં સુંવાળી ક્વિલ્ટમાંથી કેદારનો હાથ લંબાયો હતો. કલ્યાણીએ ઈચ્છ્યું હોત તો એને રોકી શકી હોત, પણ કોણ જાણે કેમ એ પળ, એ સ્પર્શ અને એ ગરમ થઈ જતા લોહીની અનુભૂતિ એને ગમી હતી. આટલાં વર્ષોમાં એણે ક્યારેય નહોતી અનુભવી એવી આ સ્પર્શની અનુભૂતિ નકારી નાખવાની એના સ્ત્રીત્વ પાસે તાકાત નહોતી કદાચ!

લગભગ આખી રાત એ કેદારના સ્પર્શમાં ડૂબેલી રહી હતી. એર ઈન્ડિયાના બિઝનેસ ક્લાસમાં નહોતા કોઈ પડદા કે સીટ્સને કવર કરવા માટે પણ કશુંયે નહોતું. લાઇટ એટલી તો હતી જ કે બધા પ્રવાસીઓ એકબીજાને જોઈ શકે... છતાં, કલ્યાણીએ જે થયું તે થવા દીધું હતું... જાતને છુટ્ટી મૂકી દીધી હતી...

તદ્દન લગભગ વગર એની ઝંખનાના ઘોડા ખુલ્લાં મેદાનોમાં વિચરતા હતા. સામાન્ય રીતે પોતાના દરેક વર્તન વિશે સજાગ રહેતી કલ્યાણી એ પળે પહેલી વાર ભાન ભૂલી ગઈ હતી - જાતને ખોઈ બેઠી હતી. બેય બાજુના કાંઠાની ભેખડો ધસી પડી હતી. એની સંવેદનાની, ઝંખનાઓની, તરસની નદી ગાંડીતૂર થઈને વહી હતી આખી રાત... કેદારના સ્પર્શમાં કંઈક તો હતું! નહીં તો કલ્યાણી મહેતા જેવી સેલિબ્રિટી, સ્ટાર રાઇટર, જે પળે પળ પોતાના વિશે સભાન અને સજાગ રહેતી હતી એ આમ સાવ ઢગલો થઈને તૂટી તો ના જ પડે! કલ્યાણી વિચારી રહી હતી. એની સામે મટકુંય માર્યા વિના જોઈ રહેલા કેદારની આંખોમાં એવું કંઈક હતું, જે કલ્યાણી મહેતા જેવી જાણીતી લેખકને અત્યારે - દિવસના અજવાળામાં ફરી એક વાર કેદારની બાંહોમાં ધસી જવા માટે મજબૂર કરી રહ્યું હતું!

બિઝનેસ ક્લાસમાં અત્યારે ટ્રાવેલ કરી રહેલા ચાળીસ મુસાફરોમાંથી લગભગ ચૌદ જણાં કલ્યાણીને ઓળખતા હતા. અમદાવાદથી બેઠેલા આ મુસાફરોમાંના મોટા ભાગનાં ગુજરાતી અખબારો અને ગુજરાતી પુસ્તકો વાંચતા એવા વાચકો હતા, જે કલ્યાણી મહેતાના નામથી અજાણ્યા ના જ હોઈ શકે. આ એક એવું નામ હતું, જે છેલ્લાં સાત વર્ષમાં ગુજરાતી ભાષા

વાંચતા દરેક માણસની જીભે હતું... રેડિયો, ટેલિવિઝન, નાટકો, સિનેમા, પુસ્તકો, કોલમ... ક્યાં નહોતી કલ્યાણીની હાજરી, એ જ એક સવાલ હતો.

“તમે કલ્યાણી મહેતા છો ને?” ઇમિગ્રેશન ફોર્મ આપતી વખતે ઓફિસરે પૂછ્યું હતું, “હું તમારી કોલમ નિયમિત વાંચું છું.”

ફ્લાઈટમાં બેસતાં જ જાણીતા બિઝનેસમેન પરાગ સંઘવી એની પાસે આવ્યા હતા, “હું તમને બહુ વાંચું છું. આ જુઓ, તમારી જ બુક છે...” એમણે પોતાની લેપટોપ બેગમાંથી કાઢીને કલ્યાણીનું લેટેસ્ટ પુસ્તક બતાવ્યું હતું, “ઓટોગ્રાફ કરી આપશો? પ્લીઝ? મારી વાઈફ તો પાગલ થઈ જશે. આ જોઈને. એના માન્યામાં જ નહીં આવે કે તમે મારી સાથે ઓગણીસ કલાક હતા...” પરાગની આંખોમાં એક ન માની શકાય તેવો અહોભાવ છલકાતો હતો.

હજી કલ્યાણી એમના પુસ્તક પર ઓટોગ્રાફ કરીને આપે એ પહેલાં બાવીસ વર્ષની એક છોકરી ધસી આવી હતી, “ઓહ માય ગોડ! કલ્યાણી મહેતા? આઈ કાન્ટ બીલિવ કે તમે જાતે પોતે મારી સામે ઊભાં છો. હજી ગઈ કાલે જ મેં મારી મમ્મીને તમારી લેટર્સની બુક આપી... મારી મમ્મી તમારી બહુ મોટી ફેન છે. એક મિનિટ તમે એની સાથે વાત કરશો?” કલ્યાણી જવાબ આપે એ પહેલાં તો પેલી છોકરીએ ફોન લગાડી દીધો હતો, “મમ્મી... મમ્મી... ગેસ! મારી સાથે કોણ છે? કલ્યાણી મહેતા... જાતે પોતે!” એણે કલ્યાણીની સામે મુક્ત આકાશ જેવું સ્મિત કર્યું હતું, “એ માનતી જ નથી... લો.” કલ્યાણીએ ફોન હાથમાં લઈને એ છોકરીનાં મમ્મી સાથે બે-ચાર મિનિટ વાત કરી ફોન પાછો આપ્યો...

“મેડમ, તમે તમારી જગ્યાએ બેસી જશો તો જ બધાં સેટલ થશે. આઈ રિકવેસ્ટ યુ, પ્લીઝ...” કલ્યાણી પોતાની સીટ પર તરફ આગળ વધી... એરહોસ્ટેસે સૌને જગ્યા પર બેસવાની વિનંતી કરી એટલે ધીમે ધીમે ટોળું વિખરાયું, પણ ફ્લાઈટમાં બેઠેલા તમામ લોકોને એટલું તો સમજાઈ જ ગયું કે કલ્યાણી કોઈક વીવીઆઈપી પેસેન્જર હતી. કલ્યાણીનું છેક હવે ધ્યાન પડ્યું કે એની સીટની બાજુમાં કેદાર બેઠો હતો. આંખો પર બ્લાઈન્ડર્સ પહેરીને, આરામથી.

“તમે?” કલ્યાણીના અવાજમાં આઘાત હતો.

“અરે! તમે તો એવી રીતે બૂમો પાડો છો, જાણે કોઈ ટેરરિસ્ટ બેઠો હોય તમારી બાજુમાં.” એણે આંખો પરથી બ્લાઈન્ડર્સ ખસેડ્યાં.

“તમે અહીંયાં શું કરો છો?”

“અમેરિકા જાઉં છું.”

“હું માની નથી શકતી કે તમે... અહીં વિમાનમાં મારી સાથે છો.” કલ્યાણીની આંખોમાં સત્તર વર્ષની મુઠ્ઠા ડોકાવા લાગી.

“કમ ઓન! સરપ્રાઈઝ તો આવી જ રીતે અપાય...” કલ્યાણી એના ગાલના ડિમ્પલને જોઈ રહી. કેદારે એના જેકેટના ખિસ્સામાંથી એક ચોકલેટ કાઢી, “રિલેક્સ, હેવ અ ચિલ પીલ.”

કલ્યાણી ધીમેથી કેદારની બાજુમાં ગોઠવાઈ એટલે કેદારે એના ખભે માથું મૂકી દીધું : “હેપી હનિમૂન!” ડૉલ્ફ એન્ડ ગબાનાની સુગંધ કલ્યાણીના નાકમાં થઈને મગજ સુધી પહોંચી ગઈ. એને લાગ્યું કે કેદાર સદીઓથી આમ જ માથું મૂકીને બેઠો છે... અને, હવે આવનારી સદીઓ સુધી આમ જ બેસી રહે તો કેવું સારું!

ડેમોક્રેસી હોલમાંથી બહાર નીકળીને કલ્યાણી બહાર બેઠેલી મેક્સિકન સ્ત્રીનું ટેબલ વટાવીને મુખ્ય દરવાજો ખોલીને બહાર નીકળી ગઈ. લોખંડના મોટા સિક્કોરિટી ગેટને પકડીને એ એવી રીતે ઊભી રહી ગઈ, જાણે આ ગેટનો આધાર ન મળ્યો હોત તો એ અહીં જ ઢગલો થઈ જાત. ગેટ પકડીને કલ્યાણી હાંફી રહી હતી. એના મોઢામાંથી વરસાદી ઠંડકની વરાળ નીકળતી હતી. બહુ જ હળવું ડ્રિઝલિંગ શરૂ થયું હતું... કલ્યાણીને લાગ્યું કે એની છાતીમાં ધુમાડો ફસાઈ ગયો હતો. એને રડવું હતું, પણ કોઈ રીતે રડવું આવતું નહોતું. છાતીમાં જાણે ગૂંચળામણ વધતી જતી હતી... એ આંખો મીંચીને થોડીવાર ઊભી રહી. એની અંદર કંઈક વલોવાતું હતું. એ જે રીતે કેદારને મૂકીને બહાર નીકળી ગઈ એ રીતે એની અંદર કશુંક બટકીને તૂટી ગયું જાણે! એને અચાનક સમજાયું કે કેદાર તો એની પાછળ આવી જ નહીં શકે.

આમ તો જ્યારે-જ્યારે કલ્યાણી આવી રીતે નીકળી જતી ત્યારે કેદાર એની પાછળ દોડીને એને રોકી લેતો, એને પકડી લેતો, “પ્લીઝ... આમ, અચાનક નહીં જાઓ.” કેદાર કહેતો. એની કથ્થાઈ આંખોમાં વિચિત્ર પ્રકારની વિનંતી ડોકાવા લાગતી. એના ચહેરા પર એવો ભાવ આવી જતો જાણે કલ્યાણી જતી રહેશે તો પાછળ બધું તૂટી પડશે. કલ્યાણીને એની આ આધારિત હોવાની - કલ્યાણીને ચાહવાનો ભાવ ખૂબ ગમતો. એની અંદરની ઘવાયેલી સ્ત્રીના મન પર કેદારની આંખોનો આ ભાવ જાણે મલમ લગાડી દેતો. ચચરતું મન થોડી ક્ષણો માટે શાંત થઈ જતું.

બહાર નીકળીને ઊભેલી કલ્યાણીને લાગ્યું કે જાણે એની પાછળ ડેમોક્રેસી હોલનું આખું બિલ્ડિંગ ઘડાકાભેર તૂટી પડ્યું હતું. એની બંધ આંખોમાંથી રુદન બહાર નીકળી જવા તરસતું હતું.

આ શું થઈ ગયું હતું એને? હજી થોડા મહિના પહેલા પોતે જેને ઓળખતી પણ નહોતી, એ માણસ માટે જીવ આટલો બધો બળવા લાગ્યો હતો! કલ્યાણીને વિચાર આવ્યો , “મારે એને ભૂલી જ જવો જોઈએ. આમ પણ થોડા દિવસો પછી આ સંબંધનું કોઈ ભવિષ્ય નથી.” આ વિચારની સાથે જ એણે કેદારના ખ્યાલને ખંખેરી નાખવાનો છેલ્લો પ્રયત્ન કર્યો. પાછળ જોયા વગર ગેટ ખોલીને એ મુખ્ય બિલ્ડિંગમાં દાખલ થઈ ગઈ. પાસપોર્ટ પાછો લેતી વખતે અને રજિસ્ટરમાં સહી કરતી વખતે એની આંખો ભીની છે એવું સામે બેઠેલા ઓફિસરને સમજાઈ ગયું.

“ડોન્ટ વરી, મેમ. એવરી વન ઇઝ ફાઈન હિયર” એણે હસીને કહ્યું, “કાયદાનો ભંગ કરે એટલે હોમલેન્ડ સિક્યોરિટી એમને દેશમાં દાખલ ના થવા દે, બસ એટલું જ. અહીંયાં કોઈ ટોચર નથી કરતું એમને.”

“સમજું છું.” કલ્યાણીએ ડોકું ધુણાવ્યું.

બહાર નીકળતી વખતે એણે ઓફિસર સાથે હાથ મિલાવ્યા, “રોજ છથી આઠ મળવાનો સમય હોય છે. શનિ-રવિ સવારે અગિયારથી બે પણ મળી શકો છો તમે... મળવા પર કોઈ પાબંદી નથી.” ઓફિસરના ચહેરા પર એક સરસ ઔપચારિક સ્મિત હતું, “ઇન્ડિયન?”

“યસ.”

“બધી જ ભારતીય સ્ત્રીઓ આટલી સુંદર હોય છે?” એણે અંગ્રેજીમાં પૂછ્યું, પછી હસ્યો, “જો કે અહીંયાં બહુ સ્ત્રીઓ મળવા આવે છે. તમારા જેવી ગ્રેસફુલ અને દેખાવડી સ્ત્રી મેં મારી સાડા ચાર વર્ષની નોકરીમાં નથી જોઈ.”

“થેન્ક યુ સો મચ” કલ્યાણીએ હાથ પાછો ખેંચ્યો... એ બહાર નીકળી ગઈ. દેવયાની બહાર પાર્કિંગમાં ગાડી પાર્ક કરીને ઊભી હતી. પાર્કિંગ લગભગ ૫૦૦ મીટર દૂર હતું. પાર્કિંગ સુધી પહોંચતાં કલ્યાણી હાંફી ગઈ. ગાડીમાં બેઠેલી દેવયાની મ્યુઝિક સાંભળી રહી હતી, કલ્યાણીએ દરવાજો ખોલ્યો... જગજિતનો અવાજ બી.એમ.ડબલ્યુ.ના સરાઉન્ડ સાઉન્ડ સ્પીકર્સમાં ગૂંજતો હતો, તેરે બારે મેં જબ સોચા નહીં થા, મેં તન્હા થા મગર ઇતના નહીં થા...

ગાડીમાં બેસીને કલ્યાણીએ સીટ પર માથું ઢાળી દીધું, આંખો મીંચી દીધી. બંને આંખના ખૂણેથી આંસુનાં ટીપાં સરકીને કાનની પાછળ વાળમાં ખોવાઈ ગયાં. દેવયાનીએ એના કપાળ પર હાથ ફેરવ્યો, “ઓલ વેલ?”

કલ્યાણીએ ડોકું ધુણાવ્યું, “નોટ રિયલી..”

“મેં તને પહેલાં જ કહ્યું હતું કે એને મળવા ન જા.” દેવયાનીનો અવાજ ઊંચો થઈ ગયો, “તને ખબર છે? આવા લોકો ટ્રેસપાસર કહેવાય. એમને મળનારા દરેક જણની વિગતો હોમલેન્ડ સિક્યોરિટીના રેકોર્ડ પર આવી જતી હોય છે. ફરીથી અમેરિકા આવવું અઘરું પડી શકે.”

“ફરીથી આવવાની વાત તો જ્યારે આવીશ ત્યારે...” એણે દેવયાની તરફ જોયું, “આપણાથી આમાં કંઈ થઈ શકે?”

“શું?”

“એને બચાવવા માટે કંઈ... આઈ મીન...”

“તું તદ્દન મૂરખ છે” દેવયાનીના દાંત પીસાઈ ગયા, “હું તને એક લાફો મારી દઈશ એટલું યાદ રાખજે...”

“દેવી!” કલ્યાણીની આંખો છલકાઈ ગઈ, “મને કેમ લાગે છે કે આ મારે લીધે થયું છે?”

“વેરી ગુડ! તો તો પછી નાઇન ઈલેવન પણ તારે લીધે જ થયું હશે ને? ઓબામા પણ તારે જ લીધે જીત્યો... દરેક વસ્તુની જવાબદારી તારા ખભા પર શું કામ લે છે?” દેવયાનીએ ગાડી સ્ટાર્ટ કરી, “તું પહેલી ને છેલ્લી વાર મળી છે એને આ દેશમાં, મહેરબાની કરીને ભૂલી જા આ માણસને. તું એને ઓળખતી જ નથી...” કલ્યાણીએ કોઈ પ્રતિભાવ ના આપ્યો એટલે દેવયાનીએ એનો ખભો પકડીને હચમચાવી, “તું બધું જ ભૂલી ગઈ છે કલ્યાણી... લગ્ન, પતિ, સંતાન... તું જ્યાં પહોંચી છે ત્યાં પહોંચવા માટે બહુ મોટી સ્ટ્રગલ કરી છે તેં. આ સફળતા, આ પ્રસિદ્ધિ, આ નામ મેળવવા માટે બહુ ખોયું છે તેં... તને આ સંબંધ બહુ મોંઘો પડશે. પ્લીઝ, એને ભૂલી જા...” દેવયાની થોડીક ભાવુક થઈ ગઈ. કલ્યાણીની જિંદગીના દરેક વળાંક વિષે જાણતી હતી દેવયાની... એ જે રીતે આ સફળતા સુધી પહોંચી, એની સાક્ષી હતી એ.

કલ્યાણીએ જવાબ ના આપ્યો, એણે ફરી આંખો બંધ કરીને માથું ઢાળી દીધું, એને ધૂસકે-ધૂસકે રડવું હતું, પણ કોણ જાણે એની અંદર એવું શું હતું જે એને રડવા દેતું નહોતું. એને ફરી-ફરીને દેવયાનીનું વાક્ય પડવાતું રહ્યું, “ભૂલી જા એને... ભૂલી જા એને...”

“હું ક્યારેય નહીં ભૂલી શકું... આ સમય જે તારી સાથે ગાળી રહ્યો છું એ મારી જિંદગીના શ્રેષ્ઠ સમયની શરૂઆત છે.” કેદારે હળવેથી કલ્યાણીના ખભે માથું મૂકી દીધું. કોલોનની સુગંધ કલ્યાણીના શ્વાસમાં થઈને એના મગજ સુધી પહોંચી ગઈ. એને લાગ્યું કે કેદાર સદીઓથી આમ જ એના ખભે માથું મૂકીને બેઠો છે અને સદીઓ સુધી આમ જ બેસી રહે તો કેવું સારું!

“હેપી હનિમૂન!” કેદારે કહ્યું.

“શટઅપ.” એણે આજુબાજુ જોયું, કોઈ આ તરફ જોતું નહોતું.

“કોને શોધે છે?”

“કોઈને નહીં. માથું હટાવી લો, કોઈ જોશે... બધાં મને ઓળખે છે.”

“એ તો જોયું મેં.” કેદારે એના હાથ પર હાથ મૂક્યો, “આખા ગામની ચિંતા કરે છે પણ પોતાનું બધું જ છોડીને તારે માટે અહીંયાં આવ્યો છે એ માણસ સામે નથી જોતી.”

“સારું કહું? હું હજી માની જ નથી શકતી કે તમે મારી સાથે છો...” કલ્યાણીએ એની સામે જોયું, “પણ આ મારી જિંદગીની મોટામાં મોટી સરપ્રાઇઝ છે.”

“ઓહો! હજી તો શરૂ થયું છે... હું તને સતત સરપ્રાઇઝીઝ આપ્યા કરીશ... હંમેશાં ખુશ રાખીશ. મારે તારા ચહેરા પર હંમેશાં આ સ્માઇલ જોવું છે. આ સ્માઇલ માટે હું કંઈ પણ કરી શકું, કંઈ પણ...” કહેતી વખતે કેદારના ચહેરા પર એક એવો ભાવ આવ્યો જે કલ્યાણીને સમજાયો નહીં, “જીવ પણ આપી શકું”.

“ધત્... આ બધું ચાઇલ્ડીશ કહેવાય.” એણે કહ્યું તો ખરું, પણ એના મગજમાં એક વિચિત્ર પ્રકારનો નશો છવાઈ ગયો. એણે કલ્પ્યું પણ નહોતું કે કેદાર આવી રીતે ઓન ફ્લાઇટ મળી જશે.

ધુમ્મસને પેલે પાર

જોકે અગત્યની વાત એ હતી કે ઘરેથી નીકળીને પ્લેનમાં દાખલ થઈ ત્યાં સુધી કલ્યાણીને એમ લાગતું હતું કે કદાચ કેદાર મળી જશે! એને જોઈને પોતાને બહુ આશ્ચર્ય નહોતું થયું, એ વાતનું કલ્યાણીને આશ્ચર્ય થયું હતું! કોણ જાણે કેમ એને ઊંડે-ઊંડે એવી ઈચ્છા હતી... - કે પછી આશા હતી - કે કેદાર એની સાથે અમેરિકા આવે. જોકે એણે કેદારને ક્યારેય કહ્યું નહોતું, પોતાની સાથે આવવાનું, પરંતુ એણે જેટલી વાર કેદાર પાસે અમેરિકાની વાતો સાંભળી હતી એ દરેક વખતે એને લાગ્યું હતું કે એનો દેશ જોવો હોય તો કેદારની દૃષ્ટિએ, એની સાથે જ જોવો જોઈએ...

લાસવેગાસથી ગ્રાન્ડ કેનિયનનો ડ્રાઇવ... લ્યૂઝિયાનામાં બરબન સ્ટ્રીટ... એટલાન્ટિક સિટી... ફોલની સિઝનમાં કેસરી, પીળાં, લાલ થઈ જતાં પાંદડાંઓના રંગ... બોસ્ટન સુધીનો હરિયાળો ડ્રાઇવ... હારવર્ડ યુનિવર્સિટી... વોશિંગ્ટન ડીસી અને ફિલાડેલ્ફિયા... એટલાન્ટાની નજીક સ્મોકી માઉન્ટેનના બદલાતા રંગ...

કેટલું બધું સાંભળ્યું હતું એણે અમેરિકા વિશે! કેદારની આંખોમાં કેટલાં સપનાં તરવરતાં હતાં - એ જ્યારે અમેરિકા વિશે વાત કરતો ત્યારે કોઈ સપનાંની નગરી વિશે, વન્ડરલેન્ડ વિશે વાત કરતો હોય એવી રીતે જાતજાતની ને ભાતભાતની કથાઓ કહેતો.

“આ ઘર છે મારું... આ બેડરૂમ... આ સ્વિમિંગ પુલ... બેકયાર્ડ...” કેદાર આઈપેડ પર ફોટા બતાવતો.

“સરસ.” કલ્યાણી નજર ફેરવી લેતી.

“તું જોતી જ નથી...” કેદાર નાના બાળકની જેમ એના હાથથી ચહેરો ફેરવીને એને આઈપેડમાં જોવા મજબૂર કરતો.

“શું કરું જોઈને? તમારું ઘર છે, તમારી દુનિયા..”

“હું તારી દુનિયામાં નથી આવી શકતો...” કેદાર બંને હાથે કલ્યાણીનો ચહેરો પકડી લેતો, એની આંખોમાં આંખો પરોવતો. એની આંખોમાં પરોવાયેલી પોતાની આંખોને ખસેડી લેવી કલ્યાણી માટે અઘરું થઈ જતું. કેદાર કહી નાખતો, “પણ તું તો મારી દુનિયામાં આવી શકે છે ને? બલકે, તું મારી દુનિયામાં જ રહે છે. રાત, દિવસ, સવાર, સાંજ તું મારી સાથે જ હોય છે...”

“બાલીશ છે બધું...” કલ્યાણી હસીને વાત ટાળી દેતી, પણ કેદારની આ બધી જ વાતો એની અંદર સૂકીભક્ક થઈ ગયેલી, તિરાડો પડી ગયેલી એના મનની જમીનને ધીમે ધીમે સિંચી રહી હતી. કલ્યાણીને આ બધું જ સાંભળવું ગમતું. જે વાતો અમોલે કોઈ દિવસ એને કહેવાનો પ્રયત્ન સુધ્ધાં નહોતો કર્યો એવી વાતો કહ્યા કરતો કેદાર...

કલ્યાણીની ભાષા વિશે, એના દેખાવ વિશે, એના વ્યક્તિત્વ વિશે... સતત બોલ્યા કરતો એ માણસ ધીમે ધીમે કલ્યાણીની આદત બની ગયો હતો. કલ્યાણી વારંવાર પોતાની જાતને પૂછતી કે એને વખાણ સાંભળવા છે માટે કેદાર ગમે છે? પણ એનું મન એને સમજાવતું, સવાલ વખાણનો નથી. સવાલ તારી અંદર મરી ગયેલી એક સ્ત્રીની લાશમાં પ્રાણ ફૂંકીને એને સજીવ કરી રહેલા આ માણસનો છે...

એક અજબ કશ્મકશ ચાલતી રહેતી એના મનમાં... કેદારથી દૂર જવા માટે એ પૂરા પ્રયાસ કરતી, ને છતાં પોતાની જાતને અસહાય બનીને કેદાર તરફ ઘસડાતી રોકી શકતી નહોતી. આ બધું એણે દેવયાનીને ફોન પર વારંવાર કહ્યું હતું. ખરેખર તો દેવયાનીએ જ સૂચવ્યું હતું એને, થોડા દિવસ કેદારથી દૂર ચાલ્યા જવાનું. અમેરિકા જવાના નિર્ણયની પાછળ ક્યાંક કેદારથી ભાગવાનો એક પ્રયત્ન પણ હતો જ!

કેદાર કદાચ આ સમજી ગયો હતો. એણે જ્યારે અમેરિકા જવાની વાત કરી ત્યારે જ કેદારે એને પૂછ્યું હતું, “કોનાથી ભાગે છે? મારાથી કે તારી અંદર ધીરે-ધીરે જે ઊગી રહ્યું છે એનાથી?”

“શું ઊગી રહ્યું છે? કશુંયે નહીં.” કલ્યાણીએ પૂરો પ્રયત્ન કર્યો હતો, પણ કેદાર સમજતો હતો એ વાત કલ્યાણી પણ સમજતી જ હતી.

કેદાર અને કલ્યાણી ડ્રાઇવ પર જ મળતાં. આમ પણ એ લોકો કોઈ રેસ્ટોરાંમાં કે જાહેરસ્થળે મળી શકે એમ નહોતાં. કેદારને વાંધો નહોતો, કલ્યાણી જ ટાળતી. અમદાવાદમાં કલ્યાણી જ્યાં જાય ત્યાં એને કોઈ ઓળખીતા તો મળી જ જતા. અમોલના બિઝનેસના મિત્રો, કોઈ સગાં અને કંઈ નહીં તો છેલ્લે કલ્યાણીના વાચક... કેદારની ઓળખાણ કરાવવી પડતી. ન કરાવે તો સામેવાળાની આંખ જરા વધારે ઝીણી થતી...

ને જો ઓળખાણ કરાવે તો કેદાર ચીડાઈ જતો... કલ્યાણી ‘દોસ્ત’ કે ‘મિત્ર’ કહીને ઓળખાણ કરાવતી. કેદાર એ માણસના ગયા પછી તરત જ પૂછતો, “હું દોસ્ત છું તારો?”

“તો શું છો?” કલ્યાણીના ચહેરા પર તોફાની સ્મિત ધસી આવતું.

નાના બાળકની જેમ અકળાઈને કેદાર કહેતો, “ચાહું છું તને... પ્રેમ કરું છું...”

“પણ મારે માટે તો તમે દોસ્ત જ છો.” કલ્યાણી હસ્યા કરતી, “અ યંગ ફ્રેન્ડ.” દલીલો આગળ ચાલતી. કેદાર હંમેશાં એવું સાબિત કરવાનો પ્રયત્ન કરતો કે એમની વચ્ચેનો સંબંધ ફક્ત મૈત્રી નથી અને કલ્યાણી સતત એવો પ્રયાસ કરતી કે આ સંબંધને મૈત્રી સિવાય બીજું કોઈ નામ ન જ આપવું પડે.

કદાચ એ દલીલોથી બચવા, ધસમસતા આવતા કેદારનો પ્રવાહ એને ભીંજવી નાખે એ પહેલાં ભાગી છૂટવાનો નિર્ણય કર્યો હતો કલ્યાણીએ. ત્રણેક મહિનાની જુદાઈ કદાચ કેદારનું આકર્ષણ ઓછું કરી નાખે એમ માનીને.

હજુ ગઈ કાલે રાત્રે તો એ એને ‘આવજો’ કહીને આવી હતી. હવે ત્રણ મહિના સુધી નહીં મળે એવું પણ કહ્યું હતું. કેદારે એને ભેટવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો, પણ કલ્યાણીએ એક હળવું-ફોર્મલ આલિંગન આપીને એને દૂર જ અટકાવ્યો હતો.

“આઈ વિલ મિસ યુ.” કેદારે કહ્યું હતું, “તું પણ મને મિસ કરવાની છે. ઓકે?”

“જરાય નહીં. ત્રણ મહિના ક્યાં પૂરા થઈ જશે એની ખબર પણ નહીં પડે! આમેય તમારી પાસે ક્યાં સમય હોય છે? હું અહીં હતી ત્યારે પણ ક્યાં તમે મને રોજ મળતા હતા?” કલ્યાણી

સહેજ હસી હતી, “તમારી આસપાસ કેટલીયે છોકરીઓ હોય છે. તમારી ગોપીઓ...” એણે સહેજ વ્યંગથી કહ્યું હતું.

“ગોપીઓ તો હોય... રાધા અને રુક્મિણી પણ હોય... દ્રૌપદી વધુ અગત્યની છે. રાધા, રુક્મિણી, ગોપીઓ તો આવે ને જાય, પણ દ્રૌપદી તો કેટલીયે સદીઓમાં એક જ વાર જન્મ લે!” કેદારે ફરી નજીક આવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. કલ્યાણીની પાતળી કમરમાં હાથ નાખીને એણે કલ્યાણીને નજીક ખેંચી હતી. એ ખેંચાઈ આવી હતી, પણ હળવા વિરોધ સાથે. એના કાન અને ખભાની વચ્ચે લાંબી ગરદનમાં કેદારના હોઠ ગોઠવાઈ ગયા હતા. કલ્યાણીનું એક એક રુંવાડું ઊભું થઈ ગયું હતું એ સ્પર્શથી, કેદારે નાના બચ્ચાની જેમ જીદ કરી હતી, “ના, જા... પ્લીઝ! હું શું કરીશ - તારા વગર ? નેવું દિવસ...”

“મજા કરજો.” કલ્યાણીના અવાજમાં સહેજ ઈર્ષા અને સહેજ ભીનાશ છલકાઈ હતી, “આમ પણ તમે તો મજા જ કરો છો. કોઈ હોય કે ના હોય... તમને ખરેખર શું ફરક પડે છે?”

“એ મારો સ્વભાવ છે.” કેદારનો ચહેરો હસી ઊઠ્યો, “હું બેસિકલી ખુશ માણસ છું. ક્યાંય પણ, કશે પણ, કોઈ પણ સ્થિતિમાં ખુશ રહેવું... એટલું જ આવડે છે મને. આનંદી કાગડાની વાર્તા જેવો.” કેદારે અત્યંત ગંભીરતાથી અને માર્દવથી કલ્યાણીનો ચહેરો હાથમાં લીધો હતો, “જેને તું ગોપીઓ કહે છે એ છોકરીઓને કારણે કે તું મને છોડીને ભાગી જઈશ તેથી હું તારો પીછો છોડી દઈશ એમ માનતી હો તો તારી ભૂલ થાય છે. તારી કુંડળીના ખાનામાં લખાઈ ગયો છું હવે. જુઓ તારી હથેળીમાં, વંચાય છે ને?” એણે કલ્યાણીની હથેળી પકડીને જમણા હાથની પહેલી આંગળીથી એમાં લખ્યું હતું, કે દા ર...

એ કંઈ બોલી નહોતી. સહેજ વહાલથી અને સહેજ ગંભીરતાથી એણે હાથ ખેંચી લીધો હતો. એ જ હાથથી કેદારનો ગાલ થપથપાવ્યો હતો. પછી ચૂપચાપ નીકળી ગઈ હતી ત્યાંથી. કોણ જાણે કેમ, પણ કેદારના ઘરની બહાર નીકળીને ગાડીમાં બેસતા એની આંખોમાં હળવાં ઝળઝળિયાં આવી ગયાં હતાં. કેદારે લખેલું નામ એની હથેળીમાં ઝણઝણતું હતું. એણે હથેળી પર હથેળી ઘસીને જાણે ભૂંસવાનો પ્રયત્ન કર્યો. એ પળે પણ એણે પોતાની જાતને ફરી એ જ સવાલ પૂછ્યા હતા, “શું કરે છે તું? સમજાય છે તને? પાંચ વર્ષ નાનો છે તારાથી... પરણેલો છે... ફ્લર્ટ પણ છે... તું એને સીરિયસલી લે છે?”

